

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi

anja.liukko@tem.fi

Aihe:

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain ja tuulivoiman kompensatioalueista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Viite:

TEM/1753/03.01.01/2017

Energiequelle Oy (EQ) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa yllä olevasta asiasta.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi (myöhemmin ”hallituksen esitys”) säädetään tuotantotuen kilpailutuksen käyttöönotosta. EQ pitää hallituksen esityksessä esitettyä tuotantotuen kilpailutuksen mallia ja tapaa hyvänä ja kannatettavana, kunhan alla esitetyt yksityiskohtien muutosehdotukset huomioidaan lain jatkokehittämisessä:

1. Kilpailutettavan tuotannon määrä

2 TWh kilpailutettavaa tuotantoa on määränä liian alhainen.

Uusiutuvan energian hankkeita on jo rakennusvalmiina todella paljon ja lisäksi lähivuosina lukuisten hankkeiden luvitus saadaan päätökseen.

Mikäli tuotantotuki myönnetään vain 2 TWh tuotannolle, rajoittaa tämä tarpeettomasti uusiutuvan energian suunnatonta potentiaalia.

Suomen hallituksen tulisikin lisätä kilpailutettavan tuotannon määrää vauhdittaakseen siirtymää 100 % uusiutuvan energian yhteiskuntaan.

Vähintään 2 TWh vuosittainen kilpailutettava tuotanto olisi riittävä määrä vastaamaan paremmin Suomen uusiutuvan energian nykyiseen kehitystilanteeseen.

2. Tuki aika

Myönnettävä tukiaika tulisi olla ennemminkin 15-20 vuotta nyt ehdotetun 12 vuoden sijaan. Pidempi tukiaika pienentää hankkeen

Energiequelle Oy
PL 800
00101 Helsinki

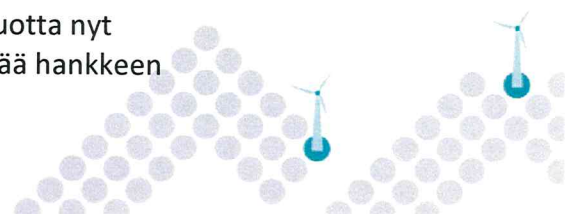
toimipaikka Helsinki
Aleksanterinkatu 17
00100 Helsinki
Puh.: +358 44 9 74 14 82

borstelmann@energiequelle.de
www.energiequelle.de

y-tunnus
2746307-2

alv-numero
FI27463072

pankkitiedot
Danske Bank Oyj
IBAN:
FI08 8146 9710 1416 06
BIC:
DABAFIHH

rahoituskustannuksia ja näin ollen pienentää selvästi myös hankkeiden tarvitsemaa valtiontuen määrää.

3. Kilpailutuksen osallistumisvaatimukset

Esityksen mukaan kilpailutukseen osallistuvien hankkeiden tulee olla kaavoitettu ja luvitettu täysin rakentamisvalmiiksi ennen kilpailutukseen osallistumista. Vaikka vaatimus tarkoittaa hankekehitysriskin ja kustannusten kantamista ennen kilpailutukseen osallistumista, EQ pitää vaatimusta perusteltuna. Koska kilpailutuksia on tässä vaiheessa suunniteltu toteutettavan vain muutama ja kilpailutettava tuotanto on erittäin pieni, on äärimmäisen tärkeää, että kilpailutuksessa menestyneet hankkeet todellakin rakennetaan.

Edellisestä johtuen on tärkeää, että kaavan, suunnittelutarveratkaisun ja poikkeamispäätöksen sekä rakennus- tai toimenpideluvan lainvoimaisuus on määritetty selkeästi ja yksiselitteisesti. EQ esittää, että lain yksityiskohtaisin perusteluihin lisätään lainvoimaisuuden tarkoittavan sen hallintolainkäyttölain määritelmän mukaisesti edellyttävän, että myös mahdollinen valituslupa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Hallituksen esityksen 30§ kohdassa 5) on vaatimuksena, ettei voimalaitokseen liittyvistä rakennustöistä ole tehty sitovaa päätöstä. Suomessa on paljon hankkeita, joissa rakennusluvut on myönnetty jo joitakin vuosia sitten ja jotka ovat tämän jälkeen odottaneet uutta uusiutuvan energian tukijärjestelmää. Joillekin näistä hankkeista ainoa tapa jatkaa rakennuslupien voimassaoloa saattaa olla alustavien rakennustöiden aloittaminen. EQ esittää, että 30§ kohtaa 5) muutettaisiin niin, että alustavien rakennustöiden aloittaminen sallittaisiin, kunhan virallista investointipäätöstä hankkeesta ei ole tehty.

4. Performance bond

Kilpailutukseen osallistuvien hankkeiden tulee olla kaavoitettu ja luvitettu valmiiksi, jolloin syntyneiden kustannusten vuoksi paine hankkeiden saamiseksi tuotantoon on erittäin kova. Hallituksen esityksessä esitetty performance bond on korkea verrattuna muualla Euroopassa yleisesti käytössä olevaan performance bond -tasoon, etenkin kun huomioidaan edellä mainittu hankkeiden korkea valmiusvaatimus. EQ esittää, että performance bond lasketaan vastaamaan esimerkiksi Saksan performace bondin tasoa, 8 €/MWh.

5. Alituotantokorvaus

Hallituksen esityksen mukaan voimalaitoksen tulee tuottaa tuotantotavoitteestaan vähintään 75 % (ensimmäinen tukijakso) tai 80 % (toinen ja kolmas tukijakso). Esitys on hyvä ja kannettava, koska sillä varmistetaan, etteivät tuottajat ennusta tuotantoaan liian suureksi. Esityksen mukaan alituotantokorvausta maksetaan hankkeesta tarjotun preemion perusteella. Esitys rankaisee huonompia hankkeita, joissa on korkeampi preemio suhteessa parempiin hankkeisiin. EQ esittää, että alituotantokorvaus on kaikille sama, tuen piiriin päässeiden hankkeiden preemioiden keskiarvo.

Hallituksen esityksen tulisi myös ottaa huomioon, ettei tuottajaa rangaistaisi alituotannosta, joka johtuu äkillisistä ja odottamattomista tapahtumista kuten laitevioista yms. Tällaisessa tapauksessa tuottaja kärsii joka tapauksessa menetetyistä tuotannosta. Alituotannosta tämän lisäksi maksettava alituotantokorvaus vaarantaisi hankkeen taloudellisen tilanteen ja olisi perustelematon lisärangaistus.

6. Valitusoikeus päätöksistä

Esityksen pykälillä 55 §, 55 a § ja 57 § pyritään varmistamaan kilpailutus päätösten täytäntöönpano heti päätöksen antamisen jälkeen. Tavoite on erittäin kannatettava, on tärkeää, että kilpailutuksessa voittaneiden hankkeiden rakentaminen voidaan aloittaa välittömästi. EQ esittää, että lakiin kirjoitetaan säännös, jolla rajattaisiin valitusoikeutta hyväksymispäätöksestä. Luonnoksen malli, jossa ainoastaan perusteluissa otetaan kantaa valitusoikeuden laajuuteen, ei ole yhtä yksiselitteinen, kun se että laissa suoraan rajattaisiin valitusoikeus koskemaan ainoastaan sähköntuottajaa, jolle päätös on osoitettu.

7. Tukiajan alkaminen

Tukiajan tulisi alkaa siitä hetkestä, kun hanke on liitetty sähköverkkoon ja tuottaa verkkoon sähköä. Kyseessä olevien suurten rakennushankkeiden kohdalla viivästysten todennäköisyys on melko korkea. Mikäli tuen alkamisajankohtaa ei saisi myöhemmin päivittää, varmistaakseen täyden tukiajan hankkeelle tuottajat todennäköisesti määrittäisivät hakemuksessaan tukiajan alkamaan sallitun kolmen vuoden jakson loppupäässä. Tämä johtaisi siihen, että suurin osa tuettavista hankkeista aloittaisi tuotannon vasta 2021/22. Hallituksen esityksen sisältämä vaatimus kolmen vuoden rakennusajasta sekä performance bondit pitävät huolen, että hankkeet rakennetaan kohtuullisessa ajassa. Mikäli tuottaja joutuu jo tarjousvaiheessa määrittämään tukijakson alkamisajankohdan, vähentää tämä merkittävästi rakennettavaa kapasiteettia vuosina 2018, 2019 ja 2020.

8. Kilpailutukseen hyväksyttävä viimeinen hanke

Hallituksen esityksen mukaan tarjouksessa tulee määrittää, mikä on pienin mahdollinen vuosituotanto, jolla hankkeen tarjous (€/MWh) on voimassa. Tällä pyritään varmistamaan, että kilpailutettava kiintiö saadaan mahdollisimman täyteen. Oletuksena on, että hankkeiden välinen kilpailu pitää huolen, että tarjoukset on tehty pienimmällä mahdollisella tukitasolla, jolla hanke on kannattava. Tästä syystä on epätodennäköistä, että hankkeita pystyy toteuttamaan pienemmällä vuosituotannolla ja kuitenkin samalla tukitasolla. Tämä johtaisi siihen, että viimeinen osuus kilpailutettavasta tuotannosta jää todennäköisesti kokonaan myöntämättä. EQ esittää, että viimeinen voittava hanke saisi preemion koko hankkeelle huolimatta siitä, että osa tuotannosta ylittäisi tarjouskierroksella huutokaupattavan kokonaistuotannon. Hyväksymällä viimeinen hanke kokonaan tuen piiriin varmistetaan 2 TWh tavoitteen saavuttaminen.

9. Tuotantomuotojen piilotuet

Hallituksen esityksen mukaan kilpailutukseen saa osallistua hyvin monet erilaiset uusiutuvan sähköntuotannon tuotantomuodot. EQ pitää erittäin hyvänä, että kilpailutus on teknologianeutraali. Tällöin ainoastaan kustannustehokkaimmat teknologiat ja hankkeet saavat tuen ja rakennetaan. EQ kuitenkin esittää, että kilpailutustarjousten vertailussa huomioidaan tuotantomuotojen saamat piilotuet, kuten polttoaineen hintaan vaikuttavat korjaus- ja viljelyavustukset.

10. Käytännön järjestelyt

Hallituksen esityksen mukaan kilpailutettava määrä määritetään aina kyseisen vuoden budjetissa. Tämä luo epävarmuutta tuottajissa siitä, kilpailutetaanko koko 2 TWh tuotanto, kuten Energia- ja ilmastostrategiassa oli määritetty ja mikä kilpailutusaikataulu on. Kerrallaan kilpailutettava määrä, kilpailutuksen kesto, ja ainakin kahden ensimmäisen kierroksen ajankohdat tulee ilmoittaa heti hallituksen esityksen hyväksymisen yhteydessä.

Mikäli hankkeita jää toteuttamatta, tai koko kilpailutettavaa määrää ei saada jaettua kierroksella, tulisi syksyllä 2020 vielä järjestää täydentävä kilpailutuskierrös.

11. Kilpailutusten lukumäärä

Uusiutuvan energian jatkuvuuden takaamiseksi Suomessa tarvitaan enemmän kilpailutettavaa tuotantoa kuin ehdotettu 2 TWh, mutta myös riittävä määrä kilpailutuskierröksiä. Vähintään kaksi vuosittaista kilpailutuskierrösta takaa uusiutuvan energian ympärille viime vuosien aikana luotujen työpaikkojen säilyvyyden. Mikäli yritys ei menesty ensimmäisellä kierroksella, ei monilla yrityksillä ole mahdollisuutta odottaa kokonaista vuotta osallistuakseen uudelle kierrokselle.

12. Pienten hankkeiden kohtelu

Jotta markkinoilla olisi tilaa erilaisille tuottajille ja jotta myös pienemmillä hankkeilla olisi mahdollisuus menestyä jatkossa, Suomen tulisi ottaa käyttöön EU-säädösten mahdollistama poikkeava tuki pienille hankkeille (de minimis). De minimis -säädökset sallivat pienten hankkeiden (6 x 3 MW = 18 MW) tukemisen kilpailutuksen ulkopuolella. Mikäli hallitus ei ota käyttöön de minimis -vaihtoehtoa, tuotantotukilakiin tulisi lisätä muita mekanismeja, jotka mahdollistavat myös pienten hankkeiden menestyksen kilpailutuksessa. Tällaisia mekanismeja voisivat olla esimerkiksi pienemmät osallistumis- ja rakentamisvakuudet, erillinen kori pienille hankkeille, pay-as-cleared yms. Ranska on hyvä esimerkki de minimis -säädösten käyttämisestä.

13. Lopuksi

EQ pitää äärimmäisen tärkeänä, että nyt lausunnoilla oleva hallituksen esitys astuu yllä olevilla muutoksilla voimaan mahdollisimman pian ja ensimmäinen kilpailutuskierrös järjestetään viimeistään syksyllä 2018. Tuulivoimarakentaminen on työllistänyt vuosi vuodelta kasvaneen joukon työntekijöitä ja alihankkijoita vuodesta 2012 lähtien. Tuulivoimarakentamiseen ei saa tulla pitkää taukoa, jonka aikana alalle syntyneet

työpaikat menetetään. Siksi ensimmäinen tuotantotuen kilpailutuskierron tulisi järjestää viimeistään syksyllä 2018.

Ystävällisin terveisin

Nils Borstelmann
Maajohtaja
Energiequelle Oy

Atte Lohman
Projektipäällikkö
Energiequelle Oy

